

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 221/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], Pečnianska 10, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Heydukova 12, Bratislava, prostredníctvom ktorej koná advokát JUDr. Jakub Mandelík, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co 90/2013 z 29. apríla 2014 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 566/2014 z 10. septembra 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Heydukova 12, Bratislava, prostredníctvom ktorej koná advokát JUDr. Jakub Mandelík, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 12 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 90/2013 z 29. apríla 2014 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“ a „napadnuté konanie krajského súdu“), a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 566/2014 z 10. septembra 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“ a „napadnuté konanie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«1. Dňa 1. 10. 2011 som návrhom/žalobou napadla neplatnosť skončenia pracovného

pomeru výpoveďou na [REDAKOVANÉ] (ďalej len „SZU“) (dôkaz č. 1).

2. Dňa 9. 11. 2012 mi bol doručený rozsudok Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod č. k. 45 Cpr 1/2011 zo dňa 18. 9. 2012, ktorým bol zamietnutý môj návrh/žaloba (dôkaz č. 2)

3. Dňa 21. 11. 2012 som proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie (dôkaz č. 3).

4. Dňa 17. 10. 2013 z dôvodu, že aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) považuje v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a naň nadväzujúce články a jeho judikatúry veci týkajúce sa

ochrany práv zamestnancov za také, ktoré majú pri rozhodovaní súdov prednosť pred ostatnými, dovolila som si podať žiadosť o vykonanie procesného postupu prejednaním môjho odvolania pred odvolacím súdom čo možno v najkratšom čase (ďalej len „žiadosť o procesný postup“) (dôkaz č. 4)

5. Dňa 10. 3. 2014 som predsedovi krajského súdu adresovala sťažnosť proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 ods. 1 zákona č. 754/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (dôkaz č. 5).

6. Dňa 31. 3. 2014 mi bolo doručené predvolanie na pojednávanie, ktoré bolo nariadené na deň 15.4. 2014 o 13,45 hod. (dôkaz č. 6).

7. Dňa 2. 4. 2014 bola daná na poštovú prepravu odpoveď na sťažnosť sp. zn. Spr. 2074/2014 zo dňa 27. 3. 2014 (dôkaz č. 7), ktorú vybavovala podpredsedníčka krajského súdu vo svojom mene so záverom, že moja sťažnosť je dôvodná, prietahy v konaní potvrdila a súčasne mi oznámila, že v mojej veci bolo nariadené pojednávanie na deň 15. 4. 2014.

8. Dňa 14. 4. 2014 o 13:04 hod. do mailovej schránky [REDAKOVANÉ] (dôkaz č. 8) mi bolo doručené Upovedomenie o zrušení pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne - sudcu spravodajcu (dôkazy č. 9). Súčasťou upovedomenia bolo aj oznámenie, že o ďalšom procesnom postupe budú účastníci včas písomne informovaní.

9. Dňa 17. 6. 2014 mi bol doručený rozsudok krajského súdu sp. zn. 14 Co/90/2013-469 zo dňa 29. 4. 2014 (dôkaz č. 10), daný na poštovú prepravu dňa 6. 6. 2014, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu a zaviazal ma odporcovi zaplatiť na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 413,70 €.

10. Dňa 26. 6. 2014 som prostredníctvom okresného súdu podala dovolanie na najvyšší súd (dôkaz č. 11).

11. Dňa 23. 10. 2015 mi najvyšší súd prostredníctvom okresného súdu doručil uznesenie sp. zn. 3 Cdo 566/2014 zo dňa 10. 9. 2015 (dôkaz č. 12), ktorým odmietol moje dovolanie ako procesné neprípustné a zaviazal ma na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 413,97 € (ďalej len „uznesenie o zamietnutí dovolania“) na účet [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], advokátky so sídlom v [REDAKOVANÉ]

Súčasne uviedol, že vzhľadom na odmietnutie môjho dovolania sa nemohol venovať hmotnoprávnym/vecným aspektom na danie výpovede.»

Vo vzťahu k podanému dovolaniu sťažovateľka argumentuje:

„Prípustnosť dovolania som vyvodzovala z § 237 písm. f) O. s. p. (IV. časť dovolania) a dôvody dovolania najmä z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. (V. až XII. časť dovolania). Pojednávanie na krajskom súde o mojom odvolaní bolo nariadené na 15. 4. 2015 (dôkaz č. 6) ako dôsledok dôvodnosti mojej sťažnosti na prietahy v konaní a z dôvodov choroby sudkyne zrušené s prísľubom včasnej a písomnej informácie o ďalšom procesnom postupe (dôkazy č. 8 a 9). Dňa 17. 6.2014 mi bol doručený už len rozsudok krajského súdu zo dňa 29. 4. 2014 (dôkaz č. 10) bez toho, aby som ako účastníčka konania bola včas a písomne informovaná o nariadení pojednávania alebo o inom procesnom postupe, hoci žiadosťou o procesný postup (dôkaz č. 4) som požiadala aj o doručovanie písomností elektronickými prostriedkami...

Krajský súd zrušením termínu pojednávania anuloval procesnú možnosť mojej účasti na nariadenom pojednávaní, ale tiež na prípadnom vyhlásení rozsudku na záver tohto pojednávania.

Krajský súd postupoval, podľa môjho názoru, formálne a samoučelné a spôsobom odporujúcim O. s. p. v dôsledku čoho mi bolo znemožnené uplatniť moje procesné práva priznávané pri tomto procesnom úkone súdu, či je súd rozsudkom viazaný, a ak áno, akým rozsudkom - akými konkrétnymi výrokmi, ako aj moje právo oboznámiť sa s tým, v akom zložení súd vyhlásil rozsudok a s akým odôvodnením. Krajský súd mi tým odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p...

Najvyšší súd opomenul zaoberať sa namietaným odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., čo, podľa môjho názoru, v kontexte jeho nedostatočného odôvodnenia spôsobuje nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia...

Krajský súd a najvyšší súd mi uvedenými postupmi odňali možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f) O. s. p., konali arbitrárne a zjavne neodôvodnene, čím došlo k porušeniu môjho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na verejné prerokovanie veci v mojej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru...

Najvyšší súd sa v 5. bode, prvý odsek, 10. str. uznesenia o zamietnutí dovolania k mojej dovolacej argumentácii vyjadril v rozpore s mojím dovolaním. Za jediný dôvod mojej dovolacej argumentácie označil nedostatočné odôvodnenie, čo nie je pravda. V dôsledku tejto skutočnosti sa odôvodnenie stalo nepreskúmateľné, lebo je v rozpore s mojimi dovolacími námietkami vo IV. časti môjho dovolania, kde som ako základný argument pre prípustnosť dovolania uviedla odňatie možnosti konať pred súdom; nepreskúmateľnosť, nepresvedčivosť a nedostatočnosť odôvodnenia rozsudku krajského súdu som namietala v V. až XII. časti dovolania.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka uvádza:

„Len z odôvodnenia rozsudku krajského súdu som sa dozvedela, že moja žiadosť o procesný postup (dokaz č. 4) bola neúplná (chýbala 2. strana).

Krajský súd ma nevyzval, aby som neúplné podanie doplnila, čím mi odňal možnosť reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite... Najvyšší súd nezadefinoval objektívne procesnú vadu v konaní krajského súdu, keď nesplnenie procesných podmienok na strane krajského súdu nepovažoval za takú závažnú vadu konania, ktorá znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (§ 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod [§ 241 ods. 2 písm. a) O. s. p.]... V II. časti žiadosti o procesný postup (dôkaz č. 4) som súčasne s vyjadrením priložila aj listinné dôkazy (dôkazy č. 13 až 16) preukazujúce pravdivosť mojich tvrdení v konaní na okresnom súde... Listinné dôkazy (dôkazy č. 13 až 16) som bez svojej viny nemohla predložiť v konaní na prvom stupni, pretože som o nich nevedela, nemala som možnosť ich označiť, predložiť a preto neboli vykonané...

Krajský súd tým, že ma nevyzval na doplnenie podania, vylúčil z preskúmania dôležité vyjadrenie na chýbajúcej 2. strane a priložené listinné dôkazy existujúce už v čase konania na okresnom súde, a najvyšší súd tým, že nepovažoval uvedený postup krajského súdu za závažnú procesnú vadu vylučujúcu možnosť konať pred súdom, podľa môjho názoru, vykonávali právo len formálne, konali arbitrárne a v rozpore s § 228 ods. 1 písm. a), § 132 O. s. p. a porušili moje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ústavy.“

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uvádza:

«Krajský súd nevenoval pozornosť mojím argumentom v odvolaní (10. a 11. strana v dôkaze č. 3), kde som namietala, že hoci okresný súd vo výroku uznesenia č. k. 45 Cpr 1/2011-403 ICS: 131121067 zo dňa 9. 10. 2012 (ďalej len „uznesenie o námietke“) (dôkaz č. 22) nevyhovel mojej námietke proti zápisnici o pojednávaní na úpravu zápisnice podľa toho, čo sudkyňa skutočne uviedla pri oboznamovaní s obsahom zmluvy, v odôvodnení tohto uznesenia táto námietka bola akceptovaná a doplnená mnou požadovanými údajmi.

V uznesení o námietke, podľa môjho názoru, výrok nemá oporu v odôvodnení, čo následne spôsobilo jeho nezrozumiteľnosť a absenciu potrebnej odpovede na všetky základné otázky súvisiace s poskytovanou súdnou ochranou.»

V sťažnosti je obsiahnutá aj právna argumentácia sťažovateľky týkajúca sa hmotnoprávných podmienok neplatnosti výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, pričom v tejto súvislosti sťažovateľka tvrdí, že krajský súd „pri posudzovaní hmotnoprávných podmienok platnosti výpovede, sledoval len jednu líniu právnych názorov, ktoré prevzal z prvostupňového rozhodnutia, bez reflexie na právne argumenty odvolania. Takýto postup môže mať za následok nepresvedčivosť rozhodnutia, ktorá môže v konečnom dôsledku sklznúť do roviny jeho nepreskúmateľnosti, a tak vyvolať účinky porušenia základného práva na súdnu ochranu.

Domnievam sa, že okresný súd ani krajský súd nerozhodovali o mojej výpovedi a jej neopomenuteľných hmotnoprávných podmienkach identicky ani analogicky ako v iných prípadoch, ale diametrálne odlišným spôsobom a bez rozumného a objektívneho odôvodnenia... Pokiaľ súdy v rozhodovacej činnosti tento ústavný imperatív nerešpektujú, nielen že nekonajú v súlade s princípom právnej istoty, ale môžu tým porušiť i právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“

Sťažovateľka argumentuje v ďalšej časti sťažnosti takto:

„Po celý čas som v konaní na okresnom súde (dôkazy č. 17, 19 až 21), v odvolacom konaní i v dovolaní predkladala argumenty a domáhala sa posúdenia oprávnenosti

zastupovania zamestnávateľa, ktorý je orgánom verejnej správy, advokátom len na základe plnej moci podľa Občianskeho zákonníka (dokaz č, 18), hoci z iných súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov... vyplýva povinnosť mať s advokátom uzavretú zmluvu o poskytovaní právnych služieb a uverejniť ju v Centrálnom registri zmlúv, pričom nesplnenie týchto podmienok môže mať následne dopad na trovy konania právneho zastupovania... Krajský súd nezdôvodnil ako zohľadnil súvisiace všeobecne záväzné právne predpisy relevantné pre toto posúdenie a aplikovateľné na tento prípad, resp. prečo ich nepoužil, hoci som ich vo svojej argumentácii uvádzala... Krajský súd pri právnom posudzovaní použil takú interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktorá zásadne popiera ich účel a význam, resp. nepoužil žiadnu interpretáciu.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálehom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu a uznesením zo dňa 10. 9. 2015 sp. zn 3 Cdo 566/2014 a postupom krajského súdu a rozsudkom zo dňa 29. 4. 2014 sp. zn. 14 Co/90/2013-469 boli porušené.

2. Základné právo sťažovateľky na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu a rozsudkom zo dňa 29. 4. 2014 sp. zn. 14 Co/90/2013-469 bolo porušené.

3. Základné právo sťažovateľky na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru bolo porušené.

4. Ústavný súd zrušuje

a) uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 10. 9. 2015 sp. zn 3 Cdo 566/2014,

b) rozsudok krajského súdu zo dňa 29. 4. 2014 sp. zn. 14 Co/90/2013-469, vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie a zakazuje mu pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľky garantovaných čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 13 dohovoru.

5. Ústavný súd priznáva vzhľadom na aplikáciu zásad spravodlivosti finančné zadostučinenie v celkovej výške 3000 eur, ktoré sú najvyšší súd vo výške 1500 eur a krajský

súd vo výške 1500 eur povinní sťažovateľke vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu

verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany

dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že uvedený článok ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Z už uvedeného (pozri najmä časť I tohto uznesenia) vyplýva, že podľa tvrdenia sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) zamietol návrh sťažovateľky na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

V súvislosti s námietkami sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd náležite zistil skutkový stav veci (§ 120 O. s. p.), vec po právnej stránke správne posúdil a svoje rozhodnutie i patričným spôsobom odôvodnil (§ 157 O. s. p.), na ktoré odôvodnenie poukazuje i odvolací súd (§ 219 ods. 2 O. s. p.). K tomuto názoru dospel odvolací súd po tom, ako sa podrobne oboznámil s výsledkami dokazovania na prvostupňovom súde, ako aj s jeho skutkovými a právnymi závermi. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu, a to aj s prihliadnutím na jednotlivé odvolacie námietky navrhovateľky ďalej uvádza:

Námietka navrhovateľky, že zápisnica zo 46. riadneho zasadnutia AS SZU v Bratislave je nepreskúmateľná, keďže návrh na realizáciu transformácie pracovísk WZ SZU a ústavov začleňovaním do jednotlivých fakúlt SZU nebol vyhlásený za neoddeliteľnú súčasť tejto zápisnice, ani sa nestal jej súčasťou ako jej príloha, je právne irelevantná. Zo zápisnice vyplýva, že návrh na zasadnutie prezentovala sama rektorka a členovia AS SZU ho mali k dispozícii aj písomne, pričom zo žiadnej právnej úpravy nevyplýva, že by daný návrh musel byť neoddeliteľnou súčasťou návrhu. Navrhovateľka súdu nepredložila žiadne

dôkazy, ktoré by nasvedčovali čo aj len najmenším pochybnostiam, že predmetom rokovania AS bol iný návrh, ako ten, na základe ktorého došlo k znižovaniu počtu pracovníkov SZU v Bratislave a následne k výpovedi navrhovateľky z pracovného pomeru.“

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd vyhodnotil ako irelevantnú aj námietku, podľa ktorej „... bez právne účinného organizačného začlenia pracovísk WZ SZU sa nebolo možné v rozhodnutí rektorky z 5. 5. 2011 odvolávať na organizačnú zmenu schválenú AS SZU. Treba vychádzať z toho, že prvotné je rozhodnutie o organizačných zmenách a rozhodnutie o znižovaní počtu pracovníkov, ktoré sa až následne zapracuje do interných organizačných predpisov.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že ZP v ust. § 63 ods. 1 písm. b) pre možnosť zamestnávateľa dať zamestnancovi výpoveď vyžaduje iba splnenie podmienky, že sa zamestnanec stane nadbytočným vzhľadom na písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o zmene jeho úloh, technického vybavenia, o znížení stavu zamestnancov s cieľom zvýšiť efektívnosť práce alebo iných organizačných zmenách. Takéto rozhodnutie rektor SZU v Bratislave dna 5. 5. 2011 vydal, a vyplýva z neho, koľkých pracovníkov a na ktorých pracoviskách sa toto rozhodnutie dotkne. Preto ani ďalšie námietky navrhovateľky, týkajúce sa tejto otázky, nemajú právny význam pre posúdenie splnenia podmienky uvedenej v ust. § 63 ods. 1 písm. b) ZP.

Pokiaľ navrhovateľka namieta, že súd prvého stupňa sa nezaoberal skutočnosťou, že jej pracovné miesto nebolo na pracovisku WZ a ani žiadnom inom ústave, ktorých sa mala transformácia týkať, je treba zdôrazniť, že návrh na zmeny v organizačnej Štruktúre sa okrem iného týkal aj znižovania celkového počtu pracovníkov SZU bez ohľadu na ich pracovné zaradenie, a to na základe ich vyťaženia. Táto skutočnosť vyplýva aj z obsahu bodu 4 zápisnice zo 46. riadneho zasadnutia AS SZU v Bratislave. Následne v rozhodnutí rektora SZU v Bratislave zo dňa 5. 5. 2011 je jednoznačne uvedené, že počet pracovníkov sa celkovo zníži o 103 zamestnancov, pričom toto zníženie sa bude týkať aj piatich zamestnancov na FVZ, na ktorej pracovala aj navrhovateľka.“

Podľa názoru krajského súdu vyjadreného v napadnutom rozsudku neobstojí ani tvrdenie sťažovateľky „... o nesprávnosti záverov súdu prvého stupňa konštatovaných

v ods. 3, str. 14 ohľadne právomoci rektora pre jeho rozpor s ust. § 9 ods. 1 písm. b) a ust. § 10 ods. 1 zák. č. 131/2002 Z. z..., keďže ako už bolo vyššie uvedené, podmienky dania výpovede zamestnancovi zo strany zamestnávateľa podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) ZP sú upravené priamo v tomto ustanovení. Toto ustanovenie nevyžaduje pre platnosť danej výpovede, aby obsah rozhodnutia bol už zapracovaný do schválených interných organizačných predpisov zamestnávateľa (do organizačného poriadku).

Vzhľadom na uvedené je nedôvodná aj námietka navrhovateľky, že v jej prípade potom absentuje príčinná súvislosť medzi jej nadbytočnosťou ako zamestnanca a organizačnými zmenami. Bolo totiž nesporne preukázané, že v zmysle Rozhodnutia rektora SZU v Bratislave o znížení stavu zamestnancov za účelom zvýšenia efektívnosti práce zo dňa 5. 5. 2011 sa mal stav pracovníkov na FVZ SZU, na ktorej pracovala aj navrhovateľka, znížiť o päť pracovníkov, pričom na návrh dekanky fakulty bola aj navrhovateľka podľa určených kritérií zaradená medzi týchto piatich zamestnancov.

Aj odvolací súd považuje za nepreukázané tvrdenie navrhovateľky o tom, že jej nebolo v čase zrušenia jej pracovného miesta ponúknuté iné voľné pracovné miesto na FO a ZOŠ SZU, na ktoré bol prijatý v septembri 2011 [REDAKOVANÉ]. Je právne irelevantné, že pohovor o jej nadbytočnosti nevykonala dekanka FVZ [REDAKOVANÉ], keď zo záznamu z prerokovania ďalšieho pracovného zaradenia zamestnanca z 11. 7. 2011 je zrejmé, že takýto pohovor s ňou vykonala rektorka SZU v Bratislave. Je pravdou, že z obsahu záznamu priamo nevyplýva, že by navrhovateľke bolo ponúknuté konkrétne voľné pracovné miesto, ale je nesporné, že o možnostiach umiestniť navrhovateľku na prípadnom voľnom pracovnom mieste sa hovorilo. Tento záznam bol doplnený čestným prehlásením rektorky univerzity [REDAKOVANÉ], ktorá v ňom uviedla, že navrhovateľke bolo ponúknuté existujúce voľné pracovné miesto, o ktoré neprejavila záujem. Obsah čestného prehlásenia bol nepriamo potvrdený aj výpoveďou svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá mala o tom vedomosť od rektorky univerzity. Na vyvrátenie nimi tvrdených skutočností navrhovateľka v konaní pred súdom prvého stupňa nenavrhol žiadne dôkazy (napr. výsluch osôb prítomných pri pohovore). Preto súd prvého stupňa dospel na základe vyhodnotenia vykonaných dôkazov k správne právnemu záveru, že bola splnená povinnosť zamestnávateľa ponúknuť zamestnancovi možnosť pracovať na inom voľnom pracovnom mieste.

Je pravdivé tvrdenie navrhovateľky, že povinnosť zamestnávateľa prerokovať so zástupcami zamestnancov výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru je v ZP formulovaná ako hmotnoprávna podmienka, nesplnenie ktorej v nadväznosti na znenie ustanovenia § 17 ods. 2 spôsobuje neplatnosť výpovede alebo okamžitého skončenia pracovného pomeru. Zo znenia ust. § 74 ZP však explicitne nevyplýva, že výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa musí byť prerokovaná za prítomnosti zamestnávateľa. V danej veci bolo nesporne preukázané, že predsedovi odborovej organizácie pri SZU bola dňa 30. 5. 2011 doručená informácia o hromadnom prepúšťaní zamestnancov (splnená oznamovacia povinnosť). V ten istý deň sa uskutočnilo rokovanie rektora SZU v Bratislave a Základnej odborovej organizácie SZU o podmienkach hromadného prepúšťania, na ktorom sa za odborovú organizáciu zúčastnil predseda odborovej organizácie [REDAKOVANÉ]. V tejto súvislosti možno súhlasiť s navrhovateľkou, že nešlo o prerokovanie hromadného prepúšťania so zástupcami zamestnancov tak, ako to má na mysli ust. § 74 ZP.

Ako však vyplýva z uznesenia výboru ZOP SOZ č. 4/2011 zo dňa 31. 5. 2011, výbor sa uvedenou otázkou zaoberal nasledujúci deň, t. j. 31. 5. 2011, pričom zo strany výboru neboli vznesené žiadne zásadné pripomienky k predloženému uzneseniu AS SZU zo dňa 27. 1. 2011, ku kritériám výberu zamestnancov, k počtu a ich štruktúre, s ktorými zamestnávateľ rozviaže pracovný pomer z dôvodu ich nadbytočnosti v mesiacoch jún a júl 2011. Takýmto prerokovaním danej problematiky na výbore odborovej organizácie bola splnená podmienka v podľa ust. § 74 ZP bez ohľadu na to, že rokovanie neprebehlo v prítomnosti štatutárneho zástupcu odporcu, čo zákon ani neukladá. V prípade, že by členovia výboru považovali za potrebné niektoré otázky konzultovať s vedením univerzity, mohli požiadať účasť štatutárneho zástupcu na ich rokovaní. V uznesení je však jednoznačne vyjadrený ich postoj k organizačným zmenám.

Na základe týchto skutočností sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že boli splnené všetky hmotnoprávne podmienky pre platnú výpoveď z pracovného pomeru danú navrhovateľke.“

V ďalšej časti napadnutého rozsudku krajský súd k námietke sťažovateľky súvisiacej „... s opodstatnenosťou priznania náhrady trov konania odporcovi (trovy právneho

zastúpenia)“ uvádza, že „je potrebné rozlišovať medzi zmluvou o poskytovaní právnych služieb, ktorá sa uzatvára na určité konkrétne dlhšie obdobie, a predmetom ktorej je komplexne poskytovanie všetkých právnych služieb za dohodnutú mesačnú odmenu a medzi právnym zastupovaním v konaniach pred súdmi na základe plnej moci. V danom prípade právna zástupkyňa odporcu v tomto konaní zastupovala na základe platnej plnej moci, ktorá jej bola odporcom udelená dňa 7. 2. 2012. Za takéto zastupovanie má advokát voči splnomocniteľovi, v danom prípade odporcovi, právo na odmenu za poskytnuté právne služby, ktorá predstavuje trovy konania (§ 137 O. s. p.), vzniknuté odporcovi v tomto konaní. Odporca bol v konaní úspešný, preto mu podľa § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo právo na náhradu trov konania. Navrhovateľka výšku trov nenamietala.“

Vychádzajúc predovšetkým z citovanej časti napadnutého rozsudku, ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v ňom ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s odvolaním sťažovateľky, s ktorého argumentáciou sa nestotožnil, a preto odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Občianskeho zákonníka (vo vzťahu k otázke náhrady trov právneho zastúpenia) a Zákonníka práce (vo vzťahu k posudzovaniu hmotnoprávnych podmienok výpovede danej sťažovateľke). Ústavný súd preto považuje spôsob interpretácie a aplikácie uvedených právnych predpisov za ústavne konformný a nesignalizujúci porušenie sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

K argumentácii sťažovateľky, že všeobecné súdy vec nesprávne právne posúdili, v dôsledku čoho rozhodli inak ako v obdobných veciach, a tým porušili i princíp rovnosti účastníkov v konaní, považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj

právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01). Preto, ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno z takéhoto ich postupu mechanicky vyvodzovať porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, pričom ústavný súd vzhľadom na svoje ústavné postavenie a princíp minimalizácie zásahov do činnosti všeobecných súdov, ktorý štandardne uplatňuje vo svojej judikatúre, do takéhoto (vo všeobecnosti nežiaduceho) stavu vstupuje len vo výnimočných prípadoch. Vo veci sťažovateľky ústavná akceptovateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vylučuje, aby ústavný súd uplatnil výnimku zo svojho štandardného prístupu k preskúvaniu právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že ju krajský súd nevyzval na doplnenie neúplného podania a tým „*vylúčil z preskúmania dôležité vyjadrenie na chýbajúcej 2. strane a priložené listinné dôkazy*“, ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn.

45 Cpr 1/2011 zistil, že sťažovateľka doručila krajskému súdu 21. októbra 2013 repliku na vyjadrenie odporcu k jej odvolaniu. Uvedené písomné podanie je síce zjavne nekompletné (chýba strana 2), sú však k nemu pripojené listinné dôkazy v počte a rozsahu tak, ako sú uvedené na strane 3 tohto podania.

Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd mal vyzvať sťažovateľku na doplnenie neúplného podania, avšak v kontexte konkrétnych okolností prípadu (najmä so zreteľom na to, že pripojené listinné dôkazy boli predložené v kompletnej podobe) podľa názoru ústavného súdu nedosahuje pochybenie krajského súdu takú ústavnoprávnu intenzitu, že by na jeho základe mohlo reálne dôjsť k vysloveniu porušenia sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

V súvislosti s tou časťou sťažnostnej argumentácie sťažovateľky, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom krajského súdu v napadnutom konaní, poukazuje ústavný súd na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje

v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom krajského súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že krajský súd rozhodol vo veci samej rozsudkom napadnutým rozsudkom z 29. apríla 2014. Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (2. decembra 2015) už krajský súd nemohol porušovať označené základné právo podľa ústavy, pretože meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti a napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol 17. júna 2014 právoplatnosť.

Na tomto základe ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písmene a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP.

V tejto súvislosti ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Z už uvedeného (pozri najmä časť I tohto uznesenia) vyplýva, že podľa tvrdenia sťažovateľky k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo odmietnutím jej dovolania najvyšším súdom. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O. s. p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O. s. p. nevyplýva.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d a g/ O. s. p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť navrhovateľkinho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Navrhovateľka v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/O. s. p. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký procesné nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok...

K dovolacej argumentácii, v rámci ktorej navrhovateľka namieta, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je - ako tvrdí - nedostatočne odôvodnené, nereagujúce na jej odvolaciu argumentáciu a v dôsledku, toho nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza nasledovné:

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08)...

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len navrhovateľkou zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo dovolateľkou namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah

odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľky.“

V ďalšej časti napadnutého uznesenia sa najvyšší súd zaoberal tou časťou dovolania sťažovateľky, ktorou namieta, že odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní bez nariadenia pojednávania. Vo vzťahu k tejto námietke sa v napadnutom uznesení uvádza:

„Dovolateľka vychádza z názoru, že takto vec prejednať a rozhodnúť nemohol, lebo tým porušil ustanovenie § 115a ods. 2 O. s. p., ako aj zásadu verejnosti a jej právo vyjadriť sa pred súdom k veci a k vykonávaným dôkazom. Vytýkanú nesprávnosť postupu odvolacieho súdu znásobuje podľa presvedčenia dovolateľky skutočnosť, že v tej istej veci už raz bolo nariadené odvolacie pojednávanie ktorého termín bol učený na 15. apríla 2014), navrhovateľke však bolo neskôr doručené oznámenie, že toto pojednávanie sa neuskutoční vzhľadom na ochorenie členky odvolacieho senátu...“

Pokiaľ odvolací súd vec prejednal a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania a rozsudok vyhlásil 29. apríla 2014, treba poukázať na to, že 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok. Uvedená novela zmenila okrem iného aj ustanovenie § 214 O. s. p.

Podľa § 214 ods. 1 O. s. p. (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) platí, že na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, e/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O. s. p. (v tom istom znení) v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O. s. p. vyplýva, že len v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O. s. p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O. s. p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd sám.

K námietke navrhovateľky, že v preskúmvanej veci mal odvolací súd nariadiť odvolacie pojednávanie, lebo to vyžadoval dôležitý verejný záujem, dovolací súd uvádza, že Občiansky súdny poriadok nedefinuje, čo treba považovať za dôležitý verejný záujem. Posúdenie tejto otázky závisí vždy od individuálnych okolností prejednávanej veci a z nich vychádzajúcej úvahy súdu... Navrhovateľkou namietaná okolnosť (postavenie odporkyne ako vysokej školy, resp. verejnej inštitúcie) nemení nič na tom, že tu ide o typický spor v súkromnoprávnom vzťahu, kde stoja oproti sebe dve procesné strany, pričom jedna z nich (navrhovateľka) sa domáha určenia, že je neplatný právny úkon druhej procesnej strany (odporkyne) a druhá procesná strana jej tvrdenia popiera... Nad rámec toho dovolací súd len ako poznámku uvádza, že ustanovenie § 214 ods. 1 O. s. p. povinnosť odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie neviaže na akýkoľvek verejný záujem - viaže ju na verejný záujem kvalitatívne (ešte) vyšší: dôležitý...

Formulácie zvolené v dovolaní nevylučujú, že navrhovateľka svoje presvedčenie, že vec mohla byť v odvolacom konaní prejednaná a rozhodnutá len po nariadení odvolacieho pojednávania, vyvodzuje z toho, že nedala súhlas na prejednanie veci bez pojednávania a ani sa výslovne nevzdala práva na verejné prejednanie veci. Pre tento prípad dovolací súd uvádza, že ustanovenie § 214 O. s. p. je vo vzťahu k § 115a O. s. p. ustanovením špeciálnym...

Právny rámec, v ktorom bolo na odvolacom súde, aby posúdil či (ne)môže konať a rozhodovať bez nariadenia odvolacieho pojednávania, bol v preskúmvanej veci daný § 214 O. s. p., nie ustanovením § 115a O. s. p.

Odvolací súd v tomto prípade dospel k záveru, že a/ netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a c/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

Dovolací súd konštatuje, že postup odvolacieho súdu bol v súlade s ustanovením § 214 ods. 1 a 2 O. s. p. a nemal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení navrhovateľky. “

K tej časti dovolania, v ktorej sťažovateľka argumentuje, že krajský súd bol povinný prerokovať vec na odvolacom pojednávaní aj preto, že pôvodne už nariadil termín odvolacieho pojednávania, ktorý neskôr zrušil, najvyšší súd v napadnutom uznesení

poukázal „na uznesenie ústavného súdu z 15. októbra 2009 sp. zn. IV. ÚS 362/09, v ktorom sa konštatuje, že ústavne akceptovateľný a udržateľný je postup odvolacieho súdu, ktorý najskôr nariadil na prejednanie odvolania podaného pred 15. októbrom 2008 odvolacie pojednávanie, po jeho odročení na neskorší termín, ale vec prejednal a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (i keď sa účastník konania jeho nariadenia domáhal) a rozsudok vyhlásil verejne pri zachovaní požiadaviek vyplývajúcich z § 156 ods. 3 O. s. p...

V danom prípade zo spisu vyplýva, že oznámenie o vyhlásení rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli v zákonom stanovenej lehote (viď č. l. 466 spisu). Odvolací súd pri vyhlásení rozsudku postupoval v súlade so zákonom, preto jeho postup nemohol mať za následok odňatie možnosti navrhovateľky konať pred súdom.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (resp. jeho postupom pri vyhlásení rozsudku) nebola navrhovateľke odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).“

Vo vzťahu k dovolacej námietke sťažovateľky, podľa ktorej „súdy nemali pre rozhodnutie dostatok úplných a správnych skutkových podkladov, rozhodovali na báze neúplných skutkových zistení, nesprávne vyhodnotených dôkazov a skutkových záverov priečiacich sa skutočnosti“ a že „napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.)“, najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uvádza:

«V prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré navrhovateľke v dovolaní zreteľne namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011)...

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod vtom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p, ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže navrhovateľke dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. uplatnila v dovolaní, ktoré nie je procesné prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

K predchádzajúcim bodom odôvodnenia najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu obsiahnuté v jeho uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“.»

V nadväznosti na citované ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ňou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto

použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľke k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Z citovaných častí napadnutého uznesenia možno vyvodit', že najvyšší súd svoj záver, že dovolanie sťažovateľky v danom prípade nie je prípustné, primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. taký postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom podrobne zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími dôvodmi sťažovateľky a na tomto základe odmietol dovolanie ako neprípustné.

Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, na jednej strane a obsahom základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 566/2014 z 10. septembra 2015 je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu čl. 12 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ústavy ústavný súd uvádza, že ustanovenia obsiahnuté v čl. 12 ústavy sú v stabilizovanej judikatúre ústavného súdu kvalifikované ako všeobecné kritériá ochrany základných práv a slobôd, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavnú direktívu adresovanú predovšetkým orgánom pôsobiacim

v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktoré nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych záležitostiach. Ich aplikácia je možná iba v spojení s ochranou konkrétnych práv a slobôd uvedených v ústave, ktorá však v prerokúvanom prípade absentuje, čo zároveň odôvodňuje záver o nemožnosti porušenia označeného ustanovenia ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Z citovaného ustanovenia dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné právne tvrdenie o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. 3. 1983).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že podľa judikatúry ESĽP sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, bod 52). V okolnostiach prípadu však ústavný súd k takému záveru nedospel.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu práva ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi

upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (IV. ÚS 36/04). Skutočnosť, že sťažovateľ nebol v konaní pred krajským súdom (odvolacím súdom) či najvyšším súdom (dovolací súd) úspešný, nie je podstatná, keďže účinnosť právnych prostriedkov nápravy na účely čl. 13 dohovoru nezávisí na istote, že bude rozhodnuté v prospech sťažovateľa (napr. Vilvarajah a ďalší proti Spojenému kráľovstvu - 1991, Soering proti Spojenému kráľovstvu - 1989). Napadnutý rozsudok a postup krajského súdu, ako aj napadnuté uznesenie a postup najvyššieho súdu preto nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s možným porušením práva sťažovateľky mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2016